

Iskunkestävä Suomi: Turvataan energian ja raaka-aineiden saatavuus

Digivihreä siirtymä tarvitsee runsaasti lisää päästötöntä, kohtuuhintaista ja toimitusvarmaa sähköä, sillä sähköistyminen on keskeinen muutostrendi kaikilla yhteiskunnan sektoreilla. Sähkön loppukulutus kasvaa erityisen merkittävästi liikenteessä ja teollisuudessa, mutta myös vetytalouden ja sähköpolttoaineiden kehitys vaikuttavat voimakkaasti sähkön kulutukseen.

Toisaalta Suomessa on jo vuosikymmeniä panostettu määrätietoisesti energiatehokkuuteen ja energiansäästöön. **Teollisuus on suuri energiankäyttäjä, mutta myös samalla suurin energiatehokkuustoimien toteuttaja.** Suomen merkittävin energiatehokkuutta ja energiansäästöä edistävä politiikkatoimi on vapaaehtoisten energiatehokkuussopimusten järjestelmä, joihin on esimerkiksi teknologiateollisuudessa liittynyt yli 130 yritystä.

Suomessa käytössä oleva sähköntuotantokapasiteetti on Olkiluoto 3 -voimalaitosyksikön käyttöönotosta huolimatta huippukulutusta pienempi. Tuontiriippuvaisena maana erilaiset yksittäiset häiriötilanteet vaikuttavat merkittävästi sähkön riittävyyteen Suomessa. Myös vesivarastoilla ja sääoloilla, etenkin lämpötilalla ja tulevaisuudessa myös tuulisuudella, on merkittävä vaikutus sähkön riittävyyteen. **Tarvitsemme kipeästi lisää tuotantokapasiteettia. Edullisen ja puhtaan tuulivoiman rinnalle tarvitaan tuotannoltaan vakaata ydinvoimaa.**

Vihreän siirtymän edellytyksenä on myös riittävä mineraalisten raaka-aineiden saatavuus. Kaikissa tulevaisuuden avainteknologioissa tarvitaan useita eri kriittisiä raaka-aineita, joista valtaosa hankintaan tällä hetkellä Kiinasta. Riippuvuutta voimistaa edelleen se, että Kiina on usein myös teknologiayritysten tärkein jalostettujen materiaalien ja komponenttien toimittaja sekä lopputuotteiden kokoonpanija. **Kotimaisen materiaaliturvallisuuden parantamiseksi on olemassa ratkaisuja, mutta ne vaativat investointeja sekä oman mineraaliarvoketjun vahvistamista aina kaivoksista lopputuotteiden valmistukseen.**

Suomessa on myös paljon kriittisten metallien esiintymiä. Kallioperästämmme löytyy mineraaliesiintymiä kaikkiaan 14:stä EU:n 30:stä kriittisestä raaka-aineesta. Suomi on esimerkiksi ainoa EU-maa, jonka kaivoksista tuotetaan kobolttia. Suomessa on myös Euroopan merkittävimpiin kuuluvat litiumvarannot. Lisäksi meiltä löytyy muun muassa titaania, bauksiittia ja strontiumia.

Yrityksiä ei saa kuitenkaan jättää yksin energian ja materiaalien huoltovarmuuden kanssa. Yritysten välistä yhteistyötä, sekä Suomen valtion ja EU:n tukea varautumisessa on vahvistettava. Lisäksi tulee varmistaa, että yrityksillä on ajantasaista tietoa materiaalien kriittisyydestä sekä työkaluja toimitusriskien hallintaan koko arvoketjun kattavasti.

Teknologiateollisuuden viestit seuraavalle hallituskaudelle energia- ja materiaaliturvallisuuden vahvistamiseksi ovat:

- Vauhditetaan ydinenergialain kokonaisuudistusta, jotta pienreaktoreiden rakentaminen mahdollistuu nopeasti.
- Vaikutetaan aktiivisesti EU:n sähkömarkkinamallin uudistamiseen niin, että sähkön hinta säilyy vakaana ja kohtuullisena häiriötilanteissakin.
- Huolehditaan energiaintensiivisen vientiteollisuuden kilpailukyvystä, esimerkiksi nostamalla teollisuuden sähköistymistuen tuki-intensiteetti kansallisesti EU:n sallimaan 75 prosenttiin ja nostamalla tukikatto samalla 200 miljoonaan euroon.
- Toteutetaan huoltovarmuuslain kokonaisuudistus, jonka yhteydessä toimialat laatisivat kartoituksen, jossa selvitetään kriittisten materiaalien, komponenttien ja kokoonpanon toimitusriskit sekä luodaan niiden pohjalta kansallinen teollisuuden varautumissuunnitelma.
- Toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön johdolla kaikkien Suomen huoltovarmuuden kannalta kriittisille aloille tehdä kartoitus, jossa selvitetään kriittisten materiaalien, komponenttien ja kokoonpanon toimitusriskit sekä luodaan niille tarkoituksenmukainen varautumissuunnitelma.

Lisätiedot:

Helena Soimakallio
johtaja, kestävä kehitys
puhelin 040-550770
sähköposti helena.soimakallio@teknologiateollisuus.fi